

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Provinciaal Waterplan 2010-2015 en vier Waterbeheerplannen Zuid-Holland

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

27 maart 2009 / rapportnummer 2129-45

1. INLEIDING EN LEESWIJZER

In 2009 worden alle waterplannen van het rijk, provincies, waterschappen en gemeenten (gedeeltelijk) herzien. De waterplannen geven onder andere invulling aan het waterbeleid op Europees en rijksniveau, zoals de Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). De waterbeheerders in Zuid-Holland¹ hebben ervoor gekozen om voor de vernieuwing van deze plannen een gezamenlijke m.e.r.-procedure te volgen.² Daarmee wordt beoogd het planproces efficiënt te laten verlopen en de onderlinge samenhang tussen de plannen inzichtelijk te maken en te versterken. Doordat er meerdere m.e.r.-procedures voor waterplannen gelijktijdig lopen adviseert de Commissie gelijktijdig in zes m.e.r.-procedures.³ De onderlinge vergelijking van de verschillende Milieueffectrapporten is voor de Commissie aanleiding om een aantal generieke conclusies en aanbevelingen in het advies op te nemen. Deze aanbevelingen hebben betrekking op de komende generatie waterplannen in het algemeen.

Leeswijzer

- In *hoofdstuk 2* is het oordeel over het MER voor de waterplannen van Zuid-Holland kort samengevat. De Commissie beperkt zich daarbij grotendeels tot toetsing aan de wettelijke vereisten.
- In *hoofdstuk 3* geeft de Commissie een toelichting op het oordeel over het MER en doet zij aanbevelingen voor het vervolg, specifiek gericht op de waterplannen van Zuid-Holland.
- *Hoofdstuk 4* bevat de bovengenoemde algemene beschouwing en aanbevelingen voor de toekomstige generatie waterplannen.

2. OORDEEL OVER HET MER

De Commissie is van mening dat de **essentiële informatie voor besluitvorming in het MER aanwezig** is. Het MER is goed leesbaar, compact en goed gestructureerd. De “voortoets” geeft op overzichtelijke wijze inzicht in de mogelijke (positieve of negatieve) gevolgen voor Natura 2000-gebieden.

Aangezien de meeste keuzes voor maatregelen al gemaakt zijn op basis van de gevolgde gebiedsprocessen (zie hoofdstuk 4) is er in het MER weinig ruimte voor alternatieven. Het MER geeft inzicht in de kaders voor het gebiedsproces en de gehanteerde werkwijze, maar niet in de afwegingen die in het gebiedsproces zijn gemaakt en de rol die het milieubelang daarbij heeft gespeeld. Overigens merkt de Commissie op dat de gebiedsprocessen voor een belang-

---

¹ De Provincie Zuid-Holland stelt een nieuw Provinciaal Waterplan 2010-2015 op. De andere waterbeheerders, het Hoogheemraadschap van Delfland, het Hoogheemraadschap van Rijnland, het Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard en het Waterschap Hollandse Delta, stellen een nieuw waterbeheerplan op voor dezelfde planperiode.

² Zie bijlage 1 voor een overzicht van procedurele gegevens, betrokken documenten en de samenstelling van de Commissie.

³ Het gaat om plan-m.e.r.-procedures ten behoeve van de volgende waterplannen:

- Waterhuishoudingsplan en waterbeheerplan Fryslân
- Provinciaal Waterplan en drie waterbeheerplannen Noord-Brabant
- Waterbeheerplan Waterschap Veluwe
- Provinciaal Waterplan en vier waterbeheerplannen Zuid-Holland
- Provinciaal Waterplan Gelderland
- Provinciaal Waterplan en twee waterbeheerplannen Limburg

rijk deel juist georiënteerd waren op het oplossen of voorkómen van milieu-problemen.

Het voorkeursalternatief is samengesteld uit maatregelen uit de gebiedsprocessen, maar lijkt niet of nauwelijks ontwikkeld te zijn vanuit samenhang tussen de thema's of vanuit een integrale langetermijnvisie. Voor een aantal thema's is een beschouwing opgenomen van alternatieve oplossingsrichtingen, waaruit een "alternatief binnen beleidssporen" is ontwikkeld. De milieueffecten van dit alternatief zijn globaal beschreven, maar worden niet met het voorkeursalternatief vergeleken. De analyse van milieueffecten leidt wel tot aanbevelingen voor de nadere uitwerking van maatregelen. Het is echter onduidelijk welke rol deze aanbevelingen spelen bij de uiteindelijke beleidskeuzes in de ontwerp-waterplannen, afzonderlijk en in onderlinge samenhang.

3. TOELICHTING OP HET OORDEEL EN AANBEVELINGEN VOOR HET VERVOLG

3.1 Gevolgen voor natuur

De gevolgen voor Natura 2000-gebieden zijn per gebied in een voortoets beschreven. De informatie in de voortoets is helder en systematisch en goed geïllustreerd. De conclusie van de voortoets is dat de waterplannen vooral leiden tot positieve gevolgen en dat negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten. Een passende beoordeling is daardoor voor de waterplannen niet nodig. De Commissie vindt de conclusies in de voortoets voldoende onderbouwd.

De provincie Zuid-Holland kent een drietal Natura 2000-gebieden die de status "sense of urgency" met betrekking tot watercondities hebben gekregen.⁴ Voor deze gebieden dienen de waterkwaliteit en waterkwantiteit uiterlijk in 2015, dat wil zeggen binnen de planperiode van de onderhavige waterplannen, zodanig te verbeteren dat de "sense of urgency" opgeheven kan worden. Deze opgave voor de waterplannen wordt in het plan-MER als uitgangspunt genomen. Gesteld wordt dat het in principe mogelijk lijkt om aan de watervereisten te voldoen, maar deze stelling is niet onderbouwd. Aangegeven wordt dat maatregelen hiertoe in de waterbeheerplannen moeten worden vastgelegd. Bij het opstellen van de Beheerplannen Natura 2000 wordt duidelijk wat de benodigde maatregelen zijn om te voldoen aan de watercondities, die zorgen voor het opheffen van de "sense of urgency" uiterlijk in 2015. Daarbij is niet uit te sluiten dat gemaakte keuzes in de waterplannen in de planperiode (2010-2015) aanvulling behoeven.

■ De Commissie adviseert om in de definitieve waterplannen en bij de gebiedsuitwerking van de waterbeheerplannen zoveel mogelijk te anticiperen op de Beheerplannen Natura 2000 en op maatregelen die (mogelijk) nodig zijn om te voldoen aan de watercondities voor "sense of urgency gebieden".

---

⁴ Dit zijn de Natura 2000-gebieden waarvan de milieuomstandigheden op het gebied van water (grondwater en/of oppervlaktewater, kwantiteit en/of kwaliteit) snel moeten worden aangepakt, omdat de instandhoudingsdoelstellingen voor een of meerdere habitats of soorten dermate bedreigd worden dat gevreesd wordt voor het voortbestaan van het habitat of de soort.

3.2 Thema's en beoordeling doelbereik en effecten

In het advies voor reikwijdte en detailniveau heeft de Commissie aanbevolen om in het MER een integrale beschouwing op te nemen, waarin de samenhang tussen ambities en opgaven vanuit verschillende (water)thema's en op verschillende bestuursniveaus tot uitdrukking komt. Dit biedt de mogelijkheid om (per deelgebied) dilemma's en keuzemogelijkheden voor verschillende thema's in onderlinge samenhang te beschouwen. De Commissie constateert dat hieraan beperkt invulling is gegeven. De beschrijving van ambities en doelen voor de lange termijn is algemeen van aard en leidt niet tot meetbare doelstellingen waaraan alternatieven getoetst kunnen worden. Een belangrijk thema als klimaatverandering wordt bijvoorbeeld niet concreet vertaald naar opgaven voor de waterplannen. Het voorkeursalternatief is samengesteld uit maatregelen uit de gebiedsprocessen, maar lijkt niet of nauwelijks ontwikkeld te zijn vanuit samenhang tussen de thema's. Voor een aantal thema's waarbij dilemma's of speciale opgaven zijn gesignaleerd worden opties voor alternatieve oplossingsrichtingen benoemd, zonder dat dit overigens leidt tot concrete alternatieve maatregelpakketten op het niveau van de waterbeheerplannen.

De milieueffecten van het voorkeursalternatief zijn op hoofdlijnen vergeleken met de referentiesituatie, dat wil zeggen voortzetting van bestaand beleid. Daardoor geeft het MER informatie over de milieueffecten van koerswijzigingen in de waterplannen. Van het alternatief binnen de beleidssporen zijn de milieueffecten alleen globaal beschreven, op grond waarvan aanbevelingen voor de nadere uitwerking van maatregelen worden gedaan. Voor keuzes op het niveau van de waterbeheerplannen biedt het MER weinig concrete informatie. De werkelijke effecten van de in de plannen beschreven maatregelen zijn afhankelijk van de nadere uitwerking.

Kaderrichtlijn Water

In een aparte bijlage bij de waterplannen wordt inzicht gegeven in de status, toestand en waterkwaliteitsdoelen (Goed Ecologisch Potentieel) van de KRW-waterlichamen in Zuid-Holland. Daarbij plaatst de Commissie de volgende kanttekeningen:

- De verwachte kwaliteit in 2015 is in veel gevallen niet of nauwelijks hoger dan de inschatting van de huidige situatie. Dat impliceert dat maatregelen in de waterplannen niet of nauwelijks een bijdrage leveren aan het behalen van de KRW-doelstellingen.
- De onderbouwing van de fasering van maatregelen is in veel gevallen erg algemeen.
- De Commissie adviseert om in het vervolgproces (de definitieve waterplannen), rekening houdend met de eisen van de KRW, specifiek in te gaan op het doelbereik van maatregelen en de eventuele fasering van maatregelen nader te motiveren.⁵

3.3 Afstemming met andere plannen

Omdat de regionale ontwerpwaterplannen parallel worden opgesteld aan ontwerpplannen op rijksniveau, heeft nog geen volledige afstemming tussen deze plannen plaatsgevonden. De kaderstellende uitspraken voor de korte en lange termijn die worden vastgelegd in het Beheer- en Ontwikkelplan voor de Rijks-

---

⁵ In andere dossiers (Luchtkwaliteitsrichtlijn, Habitatrichtlijn) is gebleken dat met name motiveringseisen en onderzoeksverplichtingen de rechter aanleiding geven tot vernietiging van besluiten en niet zozeer de inhoud van het besluit zelf.

wateren (BPRW) en vooral in het Nationaal Waterplan zijn mogelijk van invloed op keuzes die in het Provinciaal waterplan en de waterbeheerplannen worden gemaakt.

■ De Commissie adviseert de (definitieve) waterplannen nader af te stemmen op het NWP en het BPRW.

In het plan-MER wordt geen relatie gelegd tussen het waterbeheer en het ruimtegebruik van de ondergrond (bijvoorbeeld mogelijkheden voor Koude Warmte Opslag). Aangezien het grondwater onderdeel uitmaakt van het integrale watersysteem is afstemming tussen waterbeheer en het gebruik van de ondergrond van groot belang, zeker in de provincie Zuid-Holland.

■ De Commissie adviseert de (keuzes in de) waterplannen zoveel mogelijk af te stemmen met keuzes ten aanzien van de ondergrond.

4. ALGEMENE BESCHOUWING M.E.R. VOOR TOEKOMSTIGE WATERPLANNEN

4.1 Waterplannen en het omgevingsbeleid

Het waterbeleid bevindt zich in een overgangsfase van sectorale plannen naar water als integraal onderdeel van omgevingsplannen. Met de inwerkingtreding van de (nieuwe) Wet ruimtelijke ordening (Wro) en de Waterwet krijgen provinciale waterplannen de status van structuurvisie. De waterplannen geven richting aan het "blauw-groene netwerk", en leveren daarmee - als basislaag in het planningsconcept van de lagenbenadering - de onderlegger voor de provinciale structuurvisies c.q. omgevingsplannen. Dit houdt in dat de waterplannen onderdeel gaan uitmaken van een integrale benadering, waarbij de verschillende aspecten van het waterbeheer nadrukkelijk afgestemd worden met andere beleidsvelden. In de meeste gevallen gaan de huidige (provinciale) waterplannen nog vooral uit van wateropgaven voor de planperiode, die via gebiedsprocessen zijn uitgewerkt (zie § 4.2).

Voor de volgende generatie waterplannen (al of niet als onderdeel van het omgevingsplan) zal een visie op het waterbeleid- en beheer voor de lange termijn van belang zijn, aangezien:

1. de belangrijkste kaders voor het (regionale) waterbeheer (KRW, NBW, Nationaal Waterplan, Natura 2000) ook uit gaan van een lange termijn perspectief;⁶
2. ontwikkelingen als klimaatverandering en duurzame ontwikkeling op lange termijn steeds meer bepalend worden voor het waterbeheer.

De volgende beleidscyclus zou derhalve moeten beginnen met het ontwikkelen van een strategische langetermijnvisie vanuit het waterbeleid als onderdeel van het omgevingsbeleid.

Daarvoor is onder andere visievorming op stroomgebiedniveau nodig, door de rijksoverheid en door provincies in samenwerking met de waterschappen en gemeenten.⁷ De langetermijnvisie zal tot stand moeten komen op basis van

---

⁶ De komende jaren zullen het rijk en regionale partijen voor de rijkswateren en direct daaraan gerelateerde regionale wateren ook al werken aan langetermijn visievorming in het kader van het Deltaprogramma en de EU-richtlijn overstromingsrisico's.

⁷ Een gezamenlijke aanpak van provincies en waterschappen bij het opstellen van de waterplannen - zoals bij de huidige plannen voor Fryslân, Brabant, Zuid-Holland en Limburg - is daarvoor een goede basis. In een aantal

een brede afweging van belangen en doelstellingen, waaronder (inter)nationale en provinciale waterdoelstellingen. De belangenafweging maakt de interactie (kansen en knelpunten) tussen waterbeheer en andere beleidsvelden⁸ zichtbaar. De langetermijnvisie vormt het kader voor de (thematische) gebiedsprocessen en de volgende generatie(s) waterplannen, zo mogelijk als integraal onderdeel van de omgevingsplannen.⁹

4.2 Gebiedsprocessen, waterplannen en m.e.r.

Voor de huidige generatie waterplannen is de m.e.r.-procedure gestart, nadat in de gebiedsprocessen¹⁰ al een belangenafweging (vaststelling van doelen en maatregelpakketten) had plaatsgevonden. Het “participatieve gebiedsproces” is een succesvolle methode gebleken om “bottom up” voor een aantal thema’s een afweging van de verschillende belangen en (bestuurlijk) draagvlak voor maatregelen te verkrijgen. Het milieubelang heeft daarin een belangrijke plek gehad: aanleiding en doel van de plannen zijn voor een belangrijk deel al georiënteerd op het oplossen of voorkómen van milieuproblemen (tegengaan overstrooming, wateroverlast, watertekort, verdroging natuurgebieden e.d.).

In het MER voor de waterplannen is als gevolg van het doorlopen proces weinig ruimte overgebleven voor (integrale) visievorming en alternatievenontwikkeling en –afweging.¹¹ Het MER beperkt zich in hoofdzaak tot de milieubeoordeling van het resultaat van de gebiedsprocessen. De rol die het milieubelang heeft gespeeld in de keuzes voor (fasering van) maatregelen is niet transparant gemaakt¹². Bovendien heeft het MER weinig samenhang aangebracht tussen de verschillende aspecten van het waterbeheer en andere beleidsvelden, inclusief mogelijke synergie dan wel ongewenste afwenteling daartussen. Dit was voor een breder inzicht in de milieugevolgen wenselijk geweest, omdat de gebiedsprocessen over het algemeen thematisch van opzet waren.

De Commissie merkt op dat de in een aantal provincies gehanteerde werkwijze van gezamenlijke planvorming wel geleid heeft tot een (procesmatige) meerwaarde. Met name het gezamenlijk ontwikkelen van maatregelen, het in onderling overleg maken van keuzes en stellen van prioriteiten in de gebiedsprocessen is als waardevol ervaren. Daarmee is tevens een basis gelegd voor het opstellen van de eerder genoemde strategische langetermijnvisie. Door in de toekomst in de gebiedsprocessen de opstelling van het MER te laten “meelopen” kunnen de gemaakte keuzes in relatie tot het milieubelang expliciet aandacht krijgen. Het MER kan dan, naast de milieubeoordeling van het plan, ook inzicht geven in de overwegingen en alternatieven die tijdens het keuzeproces een rol hebben gespeeld (zie § 4.3).

---

gevallen bevatten de provinciale waterplannen al een aanzet voor een langetermijnvisie, vooral ingegeven vanuit de KRW.

⁸ Zoals natuur, landbouw, wonen, werken, infrastructuur, recreatie.

⁹ Vanwege het kaderstellende karakter voor gebiedsprocessen dient deze visie uiterlijk in 2012 gereed te zijn. De gebiedsprocessen volgen in 2013, ontwerpplannen in 2014 en inspraak en definitieve plannen in 2015.

¹⁰ Dat geldt in ieder geval voor de maatregelen die voortvloeien uit de Kaderrichtlijn Water (KRW). In de meeste gevallen hadden de waterschappen en gemeenten het voortouw in het KRW-gebiedsproces, met de provincies in een meer adviserende rol. In enkele regio’s hebben ook belangenorganisaties deelgenomen, zoals LTO en natuur- en milieuorganisaties.

¹¹ Daarbij kan ook mee spelen dat de waterplannen op verschillende bestuursniveaus gelijktijdig moesten worden opgesteld.

¹² In de gebiedsprocessen zijn bijvoorbeeld al mogelijke maatregelen afgefallen op grond van significante schade aan bepaalde functies of een te gering positief effect.

4.3 M.e.r. voor toekomstige waterplannen

De Commissie verwacht dat m.e.r. kan helpen in het toekomstige planproces. Niet alleen voor de toetsing van het beleid achteraf, maar vooral ook in het proces van integrale planvorming. Volgens de Commissie kan m.e.r.¹³ vooral belangrijke meerwaarde hebben voor provinciale (water)plannen, omdat daarin keuzes worden gemaakt met mogelijk belangrijke milieugevolgen.

De genoemde langetermijnvisie bepaalt de opgaven¹⁴ en bandbreedte voor de gebiedsprocessen en de waterplannen/omgevingsplannen.¹⁵ In de gebiedsprocessen kunnen alternatieve maatregelpakketten met een verschillende focus (bijvoorbeeld vanuit natuur, klimaatbestendigheid) of fasering met elkaar worden vergeleken. M.e.r. kan in dit stadium worden ingezet om objectieve informatie te verzamelen (en te presenteren) over de milieueffecten en het doelbereik van de alternatieven in onderlinge samenhang. Inspraak en advies in dit stadium kan helpen om vroegtijdig inzicht te krijgen in de consequenties van en het draagvlak voor bepaalde keuzes. De keuzes uit de gebiedsprocessen worden in de waterplannen of omgevingsplannen verankerd. In het bijbehorende MER moeten deze keuzes worden onderbouwd vanuit het milieubelang. Voor (pakketten van) maatregelen waarvan de milieueffecten niet op voorhand duidelijk zijn kan het MER fungeren als een gevoeligheidsanalyse met het oog op de nadere uitwerking van maatregelen. Het MER geeft informatie over de kansen en risico's waarmee bij de verdere uitwerking rekening moet worden gehouden. Het MER geeft behalve inzicht in de milieueffecten ook inzicht in het doelbereik op de KRW-doelstellingen en watercondities voor de Natura 2000-doelen. Daarmee kan worden gesignaleerd welke knelpunten er zijn en welke (generieke) maatregelen nodig zijn. Eventuele fasering of verlaging van de doelstellingen kan op basis hiervan worden onderbouwd.

Ook al tijdens de ontwikkeling van de langetermijnvisie kan een m.e.r.-aanpak helpen bij de belangenafweging en bestuurlijke keuzes. Deze kan gebruikt worden om systematisch en objectief informatie te verzamelen en daarmee de gevolgen van te maken keuzes en de consequenties daarvan voor het vervolgproces vroegtijdig inzichtelijk te maken.

---

¹³ M.e.r. kan daarbij ook ingericht worden als duurzame ontwikkelingsbeoordeling. Bijvoorbeeld door het toepassen van het afwegingskader dat hiervoor ontwikkeld is in de Nationale Strategie Duurzame Ontwikkeling (NSDO). De beoordeling beoogt voor elk van de cellen van de zogenaamde 3x3-matrix informatie te leveren: "People, Planet, Profit" en "Hier en nu, later en elders". In een aantal m.e.r.-procedures voor waterplannen is al een beoordelingskader gehanteerd dat gebaseerd is op de principes van duurzame ontwikkeling.

¹⁴ De referentie voor opgaven voor de waterplannen zou een "integrale watersysteemrapportage" moeten zijn, vergelijkbaar met de bestaande KRW-karakteriseringsrapportage en regionale watersysteemrapportages.

¹⁵ In de gebiedsprocessen zou het dan niet alleen moeten gaan om de opgaven vanuit de KRW, maar ook om bijvoorbeeld waterkwantiteitsopgaven (wateroverschotten, waterberging, watertekort), de waterbodempogave, de (grond)watergerelateerde opgave voor natuur (Natura 2000, EHS), de belevingswaarde en gezondheidsaspecten.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland (coördinerend) en de dagelijkse besturen van het Hoogheemraadschap van Delfland, het Hoogheemraadschap van Rijnland, het Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard en het Waterschap Hollandse Delta

Bevoegd gezag: Provinciale Staten van de provincie Zuid-Holland (coördinerend), algemene besturen van het Hoogheemraadschap van Delfland, het Hoogheemraadschap van Rijnland, het Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard en het Waterschap Hollandse Delta

Besluit: Vaststelling Provinciaal Waterplan en Waterbeheerplannen 2010-2015

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: mogelijke categorieën zijn C9, C12.1, C12.2, C15.1, C27.3, D12.1, D12.2, D15.1, D15.2,

Activiteit: De waterbeheerders in Zuid-Holland stellen nieuwe waterplannen op voor de periode 2010-2015. De waterplannen geven onder andere invulling aan het waterbeleid op Europees en Rijksniveau, zoals de Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW).

Betrokken documenten:

- Plan-MER Water(beheer)plannen Zuid-Holland 2010-2015, oktober 2008.
- Voortoets Provinciaal Waterplan 2010-2015 en vier Waterbeheerplannen Zuid-Holland, oktober 2008.
- Ontwerp Provinciaal Waterplan Zuid-Holland 2010-2015, inclusief bijlagen; 9 december 2008.
- Ontwerp Waterbeheerplan 2009-2015, Waterschap Hollandsche Delta
- Ontwerp Waterbeheerplan 4, 2010-2015, Hoogheemraadschap van Rijnland, 20 november 2008.
- “Keuzes maken, kansen benutten”, Ontwerp Waterbeheerplan 2010-2015, Hoogheemraadschap van Delfland, 20 november 2008.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via het bevoegd gezag ontvangen.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in o.a. de Heemstedse Courant, 3 juli 2008

aanvraag advies over reikwijdte en detailniveau: 19 juni 2008

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 24 september 2008

reikwijdte en detailniveau vastgesteld: 9 december 2008

kennisgeving MER in de Zuid-Hollandse dag- en weekbladen december 2008

aanvraag toetsingsadvies: 17 december 2008

ter inzage legging MER: 5 januari tot en met 16 februari 2009

toetsingsadvies uitgebracht: 27 maart 2009

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een voldoende plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

drs. L. Bijlmakers
dr.ir. G. Blom (voorzitter)
drs. P.J. Jongejans (werkgroepsecretaris)
ir. K.A.A. van der Spek
ir. Th.G.J. Witjes

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Provinciaal Waterplan 2010-2015 en vier Waterbeheerplannen Zuid-Holland

In 2009 worden alle waterplannen van het rijk, provincies, waterschappen en gemeenten (gedeeltelijk) herzien. De waterplannen geven onder andere invulling aan het waterbeleid op Europees en rijksniveau, zoals de Kaderrichtlijn Water en het Nationaal Bestuursakkoord Water. De waterbeheerders in Zuid-Holland hebben ervoor gekozen om voor de vernieuwing van deze plannen een gezamenlijke m.e.r.-procedure te volgen. Daarmee wordt beoogd het planproces efficiënt te laten verlopen en de onderlinge samenhang tussen de plannen inzichtelijk te maken en te versterken.

ISBN: 978-90-421-2661-9

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

